

ENERGIE EN KLIMAAT VRAGEN GEDEGEN ADVIES

Met de toenemende complexiteit van klimaatinstallaties in kassen wordt steeds meer vakkennis van teeltmanagers gevraagd. Telers zijn zich niet altijd bewust van de gevolgen van het ophangen van LED-belichting of het installeren van een dubbel scherm of verticale ventilatoren op het klimaat. Of hoe ze met die nieuw aangeschafte installaties maximaal energie kunnen besparen, zonder daarbij in te leveren op productie en kwaliteit, zegt kasklimaat expert Ton Habraken van Svensson.

Tekst: Mario Bentvelsen
Fotografie: Svensson

Goede raad is duur, wat je op twee manieren kan opvatten. Een tweede gezegde luidt: Goede raad is goud waard. Dat laatste geldt zeker voor energiebesparing en kasklimaat. Sinds LED-belichting, dubbele schermen en ontvochtiging hun intrede deden, is telen in kassen nog meer topsport geworden. Op het scherpst van de snede vaak, omdat de marges smaller zijn dan ooit. Door schaalvergroting en verduurzaming moeten ondernemers alle registers opentrekken om een rendabele businesscase te behouden, mede gezien de toenemende regel- en belastingdruk.

Ton Habraken: "De CO₂-footprint moet omlaag, dat inzicht wordt bij producenten van voedsel en 'groen geluk' steeds duidelijker. Voor behoud van je 'license to produce' in de toekomst moet je daar echt wel stappen in zetten. Je kunt daarin ook onderscheid maken op dit moment. Uiteindelijk moet natuurlijk iedereen daar naartoe. Maar de oplossing is niet voor iedereen hetzelfde."

Puzzel opnieuw leggen

Iedere situatie vraagt om een oplossing op maat, vervolgt Habraken. "Het is niet zo dat je kunt zeggen: ik installeer een scherm en dan ben ik er wel. Dat zal echt per bedrijf en per locatie specifiek bekeken moeten worden. Het is geen 'one size fits all'-benadering maar echt maatwerk dat wij leveren. Wij zijn natuurlijk op de hoogte van alle energiebesparende maatregelen en kunnen helpen het verbruik zo veel mogelijk te beperken. We leggen daarbij ook de link naar de switch van SON-T naar LED. Wij zijn goed op de hoogte wat voor gevolgen dat heeft voor het kasklimaat. Uiteindelijk gaat het ook om de juiste productkwaliteit. Daar mag niet op ingeleverd worden. Toch zie je dat op sommige bedrijven die de switch naar full-LED hebben gemaakt niet de productie of kwaliteit wordt gehaald die zij gewend waren. De puzzel die we met SON-T redelijk goed voor elkaar hadden, ook omdat er een overvloed aan energie was, moet nu opnieuw worden gelegd met minder energie-input en behoud van productkwaliteit. Dat vraagt steeds meer vakkennis."

Klimaatimpact verlagen

Energie-efficiency is inmiddels een hot item geworden omdat afnemers steeds vaker zullen vragen naar de CO₂-footprint per kg, steel of potje. Daarmee kan de voortgang in de energietransitie van

de glastuinbouw naar minder CO₂-uitstoot inzichtelijk gemaakt worden. Dankzij de productiviteitsverbetering in Nederland is daarin al veel voortgang geboekt. Habraken: "Toen mijn vader nog gerbera's teelde, was een germiniteler met 250 of 300 stelen per m² al een topper. Tegenwoordig halen bepaalde rassen 800 tot 900 stuks per m². Het energieverbruik per m² is daarbij niet heel erg veranderd, maar per stuk maakt dat natuurlijk een enorm verschil."

Van kieren naar ontvochtigen

Door hogere lichtniveaus met LED is meer warmte in de kas nodig, wat leidt tot meer vochtproductie. Kieren in het energiescherm in combinatie met een minimumbuis is echter ongewenst, omdat dat te veel energie kost. Dan komt ontvochtigen om de hoek kijken, vervolgt Habraken. "Telers denken weleens heel makkelijk: die ene lamp haal ik weg en de andere lamp hang ik op, klaar. Maar opeens gebeuren er allerlei rare dingen in de kas die ze voorheen niet aan de hand hadden. Temperatuurverschillen die in de kas ontstaan. Die afhankelijk van je strategie, welke temperaturen je inzet in welk buizenet, in welke volgorde, weer opgelost kunnen worden. Die hele puzzel van klimaat en energie moet opnieuw gelegd worden. Je kunt niet blijven doen wat je altijd deed. Je moet echt gedegen per bedrijf kijken: wat is de beste oplossing en in welke volgorde ga ik het doen."

Verticaal ventileren

Verticale ventilatoren kunnen aanleiding geven tot een nog hogere energiebesparing, omdat telers hun schermen meer uren volledig gesloten kunnen houden. "Naast energie besparen weten we ook hoe we het klimaat en de plant, actief moeten houden, en hoe we het natuurlijke licht op een optimaal niveau kunnen brengen. Dat kan onder andere met de PARperfect schermoplossing. Misschien niet zozeer in de groenteteelt, maar wel in de sierteelt. Telers die dit gebruiken vertellen ons dat ze sneller kunnen telen, met een zwaardere kwaliteit. Omdat ze geen planten meer hoeven te verplaatsen van een donkere hoek naar een lichtere plek bespaart het ook arbeid."

Neem voor meer informatie contact op met
Ton Habraken, ton.habraken@ludvigsvensson.com